

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Forma puniendi ac condemnandi falsos testes vel falso seu malitiose
imponentes innocenti crimen h[a]ereticæ prauitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

alios probos viros trahant ad se modo vnum testem, modo alium informando eum, quod attendat quid deposuit, & si dixerit verum vel non: quia si non, damnat se ipsum aternaliter, & aliu temporaliter; & quod non vereatur saltem secreta eis dicere, ne ille delatus moriatur iniuste: & verba talia studeant dicere, vt clare videant si deposerunt veritatem, nec ne.

Quod si testes sic informati stecerint in affirmatiua, & delatus in negatiua, nec ex hoc statim velint Episcopus & Inquisitor negotium per sententiam determinare, tradendo taliter deprehensum brachio seculari; sed diutius eum teneant, nunc inducendo deprehensum ad affirmatiuam, nunc testes, diuisim tamen, ad excutiendam bene conscientiam suam: & singulariter attendant Episcopus & Inquisitor ad illum testem, que viderint melius dispositum ad bonum, & qui videatur melioris conscientia: & circa illum instent diutius, si res ita se habuerit, vt deponit nec ne, eius conscientiam onerando.

De teste vacillante.

Et si viderint testem aliquem vacillare, vel alias habeant indicia contra eum, propter quae suspectus, quod falsitatem dixerit, merito habeatur, de bono consilio peritorum arrestent eum, & procedant vt iustitia suadebit. Compertum namq; est frequenter & frequentius, quod sic deprehensus testibus fide dignis, postquam in negatiua diu persistit ad cor reductus, praesertim veraciter informatus, quod non tradatur brachio seculari, sed ad misericordiam admittetur, si sua detegat prauitatem; & veritatem, quam diutius negauit, tunc libere confitetur. Et frequenter repertum est, quod testes malitia agitati, ac inimicitia supererati, se ad iniuicem colligarunt ad imponendam insoniti hereticam prauitatem; postea vero ad informationem frequentem Episcopi & Inquisitoris, remorsu conscientiae fatigati, reuocant quod dixerunt, & fatentur malitiose se illi imposuisse tantam labem, propter quod, talis & taliter deprehensus non est per sententiam festinandus, sed diutius, quia per vnum annum, vel plures expectandus, antequam sic tradatur curiae seculari.

Si talis tandem errorem suum fateatur abijcet, &c.

Quo expectato tempore competenti, & adhibita diligentia concedenti, si sic delatus ac legitime deprehensus recognouerit culpam suam, ac confessus fuerit iudicialiter se fuisse illaqueatum tanto tempore praefata haeretica prauitate & illa ac omnem haesim non contempserit abiurare, & satisfactionem ad arbitrium Episcopi & Inquisitoris congruam exhibere, tanquam in haeresi deprehensus & propria confessione, & testium legitima productione, vt haeticus poenitens, abiuret omnem haesim publice, per formati, de qua agitur in octauo modo supra posito processum fidei terminandi, vbi de talibus agitur.

Si vero sit confessus, quod incidit in haesim, sed nec omnem, nec illam voluerit abiurare, sed steterit in illa animo pertinaci, relinquatur brachio seculari, & agatur circa illum per modum, de quo supra agitur in decimo modo processum fidei terminandi, vbi de talibus agitur.

Si autem ipse deprehensus steterit constanter

A in negatiua: sed ipsi testes resiliunt a sua affirmatiua, suum testimonium reuocando, ac culpam suam recognoscendo, quia insoniti tantam labem falso imposuerunt, rancore & odio agitati, proce seu precio seducti, ipso delato vt immune a iudicio relaxato, punietur ipsi vt falsi testes, acculantur seu deferentes, vt notat Paulus super c. Mul-torum, & ver. illos, in prin. de haeret. in cle. & ferretur sententia seu penitentia contra eos per formam tenoris sequentis.

Forma & puniendi ac condemnandi falsos testes, vel falso seu malitiose imponentes innocenti crimen haeretici prauitatis.

B N Os N. miseratione diuina Episcopus talis ciuitatis, & Frater N. Inquisitor haeretica prauitatis in terris talis domini, a sancta sede Apostolica specialiter delegatus;

ATTENDENTES, quod tu talis de tali loco, talis dioecesis, veniens per te ipsum spontanea voluntate, alias non citatus nec vocatus, ac comparas personaliter coram nobis Inquisitore praedictis, seu Episcopo & Inquisitore praedictis in iudicio constitutus accusasti, seu denuntiasti, ac testificatus fuisti medio iuramento, quod talis, de tali loco, & talis dioecesis, talia dixit seu fecit contra sanctam fidem catholicam, ac in fauorem haeretice prauitatis, exprimentur illa: Nos merito praesumimus te non falso contra praedictum talē talia deposuisse, nec ex odio vel rancore, neque ex animo malignandi, sed zelo fidei orthodoxae, quātū prima facie apparebat: dictum talem vocari fecimus coram nobis, & in iudicio constitutum, iuratumque de dicenda veritate requisimus, quatenus de praedictis super facto haeresis quacumque; scire tā de se quā de alijs plenam & meram nobis diceret veritatem: quo constanter negate praedicta, & in negatiua diu & continue persistente, suspicantes eundem negare veritatem contra proprium iuramentum, eundem fecimus tanto tempore in carcere detineri: seu alias arrestari, credendo te & alios eundem nobis zelo fidei detulisse: Demū tā ex negatiua ipsius delati talis, (in qua persistit, & persistit medio iuramento, & multo tempore expectatus) quā ex quibusdā verisimilibus coniecturis merito suspicantes, quod tu malitiose & calumniose contra talem praedictum deponetes, eum inuolueret nixus fueris in crimine tā nefando; te citati, & ad nostram praesentiam adduci, ac praedictum talē coram nobis fecimus confrontari: & eū praedictus talis delatus in negatiua persistit, & tu in affirmatiua; & vterque medio iuramento, te iurimus detineri donec de praedictis (prout nos decuit) fuisset plenius informati; & copertis talibus & talibus, exprimentur, te de carcere educi fecimus, & coram nobis in iudicio constitutum iuratumque, iterum monuimus & requisimus canonice, quod nobis aperires & diceres an eas, quae contra talem praedictum deposueras, continerent in aliquo veritatem: tu vero ductus consilio saniorum,

tuque

fi, tua malitia conscius, & ad cor rediens, constitutus in iudicio coram nobis sponte & libere recognouisti, quod omnia & singula quae deposueras contra eum, non fidei zelo, nec veritatis amore hoc feceras, sed potius typo malitiae & rancoris, & liuore iracundiae, & odio concitatus, & quod talia, quae deposueras contra eum, non continebant in aliquo veritatem, sed simpliciter erant falsa, petes tu humiliter pro praemissis tibi misereri, ac tibi iniungi poenitentiam salutarem: Nos igitur Episcopus & Inquisitor praefati, penfatis praemissis ac circumstantijs alijs, quibus motus animus noster & cuiuslibet iudicis potuit merito informari; certiores effecti quod veritatem, quae sola in negotio fidei quaeritur, denigrasti, sinceritatem sancti officij inquisitionis corrupisti, & nos tuos iudices deluisti, in praedictum fidei orthodoxae, & in scandalum ac graue periculum praedicti talis in nocentis, quem in tam detestabili crimine malitiose & fraudulenter inuolueris nitebaris, falsam ferendo testimonium in iudicio coram nobis: Ea propter ne (sicut nec deest nec expedit) tale & tam graue crimen remaneat impunitum, & vt tui pena transeat ceteris in exemplum, & alij a consimilibus arceantur, sedentes pro tribunali more iudicij cum iudicium, sacro sanctis Euangelijs positus coram nobis, vt de vultu Dei omne iudicium nostrum prodeat, & oculi nostri videant aequitatem habentemque praefatis oculis solum Deum, de multorum peritorem in theologiae facultate, & in iure canonico & ciuili, maturo consilio pariter & digesto, te talem in causa fidei falsum testem, seu delatorem ad carcerem perpetuum talem, in his scriptis per nostram definitiuam sententiam condemnamus: in quo sub vinculis ferreis in pane doloris & aqua angustiae, quamdiu vixeris, agas poenitentiam de praemissis, solam vitam tibi de misericordia relinquentes; & nihilominus quod statim ponaris & eleueris in scala, in tali porta humus ecclesiae, in qua stes ligatis manibus, & capite discooperto, & in camisia spoliatus, vsque ad horam prandij, & modo consimili tali die Dominica in porta talis ecclesiae, & tali in tali, &c. *maneat alio, vt visum fuerit, & culpa maior vel minor exegerit delinquentis*: Reseruantes nobis ex certa scientia & expresse, quatenus dictam poenitentiam libere valeamus mitigare, relaxare, aggravare, & mutare, si, & quando, & toties, quoties nobis visum fuerit faciendum. Lata fuit haec sententia, &c.

Si autem taliter deprehensus, per annum seu plus, vel alio maiori congruo tempore expectatus perstitit in negatiua continue, & testes legitimi in affirmatiua; disponat se Episcopus & Inquisitor ad relinquendum eundem brachio saeculari, mittendo eidem aliquos probos viros fidei zelatores, & praefertim religiosos eidem non ingratos, sed familiares & gratos, qui sibi indicent, quod mortem non potest euadere corporalem, dum statim negatiua, sed tradetur tali die vt haereticus impunitus brachio saeculari: & nihilominus Episcopus & Inquisitor, mittant balliuo, seu potestati iurisdictionis saecularis, quatenus tali die & hora ac loco, extra

A ecclesiam tamen, veniat cum familia sua ad recipiendum quendam haereticum impenitentem, quem tradent ei; & etiam quod faciat publice praconizari in locis illis, in quibus praconizationes aliae fieri consueuerunt, quod omnes sint tali die & hora in tali loco ad audiendum sermonem quem Inquisitor faciet de fide, & tradent Episcopus & Inquisitor quendam haereticum pertinacem brachio saeculari.

Adueniente autem die praedicta ad ferendam sententiam assignata, erunt Episcopus & Inquisitor in loco praedicto, ipso tradendo ibidem existente in alto, & clero & populo congregato, vt eminenter ob omnibus videatur: ac praesente Potestate curia saecularis, stante ipso tradendo, si fuerit in sacris ordinibus constitutus, vel cuiuscumque religionis seu ordinis obumbratione fuscatus, induto, ac disposito ac si deberet in suo ordine ministrare. Et facto sermone per ipsum Inquisitoris, si (vt dictum est) relinquendus ipse fuerit in sacris ordinibus constitutus; Episcopus Pontificalibus indutus, eum degradabit, ea quae sunt officij sui retrogrado ordine auferendo, incipiendo a supremo; & poterit vti verbis contrarijs his, quibus in conferendo talem ordinem Episcopi vti consueuerunt.

Qua degradatione expleta, si tradendus fuerit in sacris ordinibus constitutus, vel si non fuerit, facto sermone praedicto, legantur culpa tradendi seu relinquendi brachio saeculari: quibus lectis feretur sententia per hunc modum.

Forma tradendi seu relinquendi brachio saeculari eum, qui conuictus est de haeresi per testes legitimos, & stat pertinaciter in negatiua, licet fidem catholicam profiteatur.

Nos N. miseratione diuina Episcopus talis ciuitatis & Frater N. Inquisitor haeretica prauitatis, in terris talis domini, sancta sede Apostolica specialiter delegatus.

ATTENDENTES, quod tu talis, de tali loco, & tali diocesis, fuisti nobis delatus de tali haeretica prauitate, exprimat, & vellemus certiorari, in ea quae de te, & contra te nobis dicta fuerunt, veritate aliqua fulceretur, & an tu ambulares in tenebris vel in luce, descendimus ad nos in tormantibus, testes diligentius examinandum, teque; vocandum ac interrogandum saepius medio iuramento, defensionisque exhibendum, & ad omnia & singula faciendum, quae per nos facienda erant secundum canonicas sanctiones. Verum cum vellemus praesens tuum negocium sine debito terminare, solenne consilium tam in theologiae facultate, quam in iure canonico & ciuili coram nobis fecimus congregari, & uisus ac diligenter discussis, processu meritis, ac omnibus & singulis in praesenti causa productis, deductis, actis, & actitatis a qua laece librat, praedictorum consilio digesto pariter & maturo reperimus contra te probatum legitime, quod fuisti tanto tempore infectus haeretica prauitate: nam reperimus